

פעמים ששבים במעגל זלאטי בסטודיו שלו, השבוע

צרכנות נבונה

בתערוכת היחיד הראשונה שלו איתי זלאטי אמנם משחק בבובות, אבל ממש לא משתעשע • פסליו הגרוטסקיים, שבהם מותכים יחדיו צעצועים עזובים שמצא ברחוב, הופכים את השאריות של אחד הסממנים המובהקים ביותר של תרבות הצריכה ליצירה דהוייה וחסרת שימוש

איתי זלאטי • צילום: ריאן

לפסיוכיות", אומר זלאטי, "כעצם מדרמיים אהנו. כיוון שיש לנו חוסר שקט בפנים – אהנו כל הזמן סרורים, כולנו נירורטים – המוח משתלט עלינו. כדי קום שנשתמש בו הוא משתלט עלינו. ברגע שאה לא נמצא בשליטה אמיתית, אתה כל הזמן מחפש משהו בחוץ, כדי שמישהו יגיד לך מה נכון".

אתה הרכיב של זלאטי להתעורר מתרדמת, לה גיע ל"טעם החיים" האמיתי, הוא להתייש את עצמו "המטרה שלי היא לנסות לנטרל את הרעשים שיש לי במוח", הוא אומר. "כדי לעשות זאת אני עובר כשש גים ארוכים. אחרי כמה שעות הפילוסופים שלי וורדים ואו המוח שלי מוכנה לגמרי". התוצאה היא למשל פסל שבו דחוסים בערמוניה מותב כרכי, אקרה מיס, רובוט צעצוע, ברוחון לאמנטיה, לגלגל אופניים, מג רפה קטנה למשחק בחוץ הים, משקפת צלילה וכוסות תה קטנות בעלות ירית עדינה – ערימה של חלומות שהונסמו זה מכבר ונזרקו לפח.

שיטת העבודה של זלאטי, כך הוא טוען, הן הרפך הגמור ממה שלמד במדרשה לאמנות בבית ברל. "אתה רואה שם תהליך של טירוס, תהליך של יצירת אדם נירוטי שעוצר חושב על כל קו שהוא מצויר", אומר זלאטי. "עוד לפני שעשית את הקו אתה צריך להגיד למה עשית אותו. אני קורא לזה 'אונגת רח' לבית".

"כשיצאתי מלימודים במדרשה לטיוול של חרס בחודר", הוא ממשיך, "הבנתי שמה שמכרו לי כסעו דת מליכים היה כעצם דייסה תפלה. בהתחלה בעמתי ככול ואמתי 'זה וכל', אחר כך הבנתי שאני צריך לשתור על עצמי כי אהנו עדיין יצורים חברתיים ועדיין חיים במסגרת".

כן, גם טיעוניו של זלאטי הולכים ושיבים במעגלים לעיתים הוא מתקשה לנסח אותם, הולך לאיבוד בטו

שון הוא החברתית והתרבותי. אני חי בחברה שאני חלק ממנה והיא ככתובה לי את דפוסי ההתנהגות. המעגל השני, והחשוב יותר, זה אני עם עצמי – אני ופסיכ החשיבה שלי. זה משהו פנימי וזה הורש את העבודה האמיתית".

העבודה הקשה החושפת את המעגל הפנימי, לטענת זלאטי, כרוכה בהתרחקות מהמעגל החברתי. "הכי בריא זה לצאת מפה מרי פעם", הוא מנסח זאת. "מתי אתה מבין שאהה חי בבית משוגעים? כשאתה יוצא מבית המשוגעים. כשאתה חווה משהו כעצמך, ולא כי סיפור לך. אתה, למשל, לא קונה את הטעם הזה כי אמרו לך שזה 'טעם החיים', או אתה יודע באמת".

שם התעוררה מתכתב עם "חרושת התרבות", מושג שבעבר תארוך אורזנו ומקם הרוקדושה, הברי אסי כולת פרנקפורט. "זה אמרים שתהרבות הפופולרית היא בית חרושת שמייצר תכנים שמביאים את ההמון

■ "חרושת התלמים", איתי זלאטי. אוצרת: טלי קיים
גלריה P8, החל מ'30.4

כמהלך העבודה האינטנסיבית על התערוכה "חור" שם התלמים "יצא איתו זלאטי להפסקה של כמה ימים" עצרתו הכול, הוא מספר. "לקחתי כמה עצים, חתכתי אותם לקוביות וליששתי אותן". הקוביות האלה היו אמורות לשמש צעצוע עבור בנו אסף, שגורל לפני מעט יותר משנה. "לפני שהיא נולדה, שחבר שאני אכין לו את כל הצעצועים בעצמי", אומר זלאטי. "נחתי לו את הקוביות, אבל הוא לא הכי שם עליון בינתיים".

השאיפה התמימה של זלאטי, שבכך הכול קיווה שכנו ישחק בקוביות העץ שחכו עבורו כמו דיו, תרכבה בתוצאה צפיה אך מאכזבת – העולל מען דרך לשחק בצעצועים אחרים, נוצצים יותר, עשויים מלסטיק ומיוצרים בסין. הפער הזה, בין השאיפת לבין המציאות הענומית והבנאלית, הוא העומד בבסיס תערוכת היחיד הראשונה של זלאטי, העולה החל מ'30.4 בגלריה P8.

אוננות ורבליט

בפסלי הפסולה שהיא מצוי בתערוכה, אנדרטאות לצעצועים עזובים שמצא ברחוב. מתוך זלאטי את השאריות של אחד הסממנים המובהקים ביותר של תרבות הצריכה ליצירה חדשה, הרויה והסרת סימוס. הפסלים הללו לא פעם מעגליים או חורתיים, וכמעט תמיד גרוטסקיים.

המעגלים חורפים לא רק בפסליו של זלאטי, אלא גם בהסבריו על הרעיון העומד בבסיס התערוכה. "כעצם יש כאן שני מעגלים", הוא מבהיר. "המעגל הראש

"יש לי קטע של אספנות. מדליק אותי החפצים האלה שיש להם חיים, היסטוריה. זרקו אותם באמצע הרחוב ואני עוצר את האוטו באמצע הלילה ומעמיס דברים לבגאז'. אשתי חושבת שאני מפגר"

הפער בין השאיפות לבין המציאות העמומת והנבאלית. מתוך התערוכה | צילומים: יאיר מיוחס

לימודי "התערוכה הזוהא באה ממקום מאוד חזק של ביקורת", הוא אומר. "גם הנוצח הנפיש שהייתי בו תאם את זה. ברויזבר אני יכול להניח שהאנו שלי התחיל עליי והמחלתי על העולם במשפטים כי קורתיים. זה היה מקום בוהם של בעצם בבוהם, וכולם מטומטמים ולא רואים מה שאני רואה. באנו מעולם של חומרי ששל מטומטמים וכסף, וניליות שאמנתו זה כטו מטומטמים. נראה האנכוחי".

בתערוכה הנוכחית, הבשלה יותר, הוא כבר פחות כועס. "אני פחות סתכלתי החוצה יותר מנסה להיות שלם עם עצמי, עם מה שאני עושה, להיות אמיתי ולחיות אני", הוא אומר. "אני יושב ומשחק עם עצמי עם – שורף אותם, שוכר אותם, מתיר אותם. מתקן מרחם את הנשמה".

"הם עוברים תהליך של טרנספורמציה. בתחלה הם נראים נוצצים, מתיינים, יש בהם את כל מה שצריך כדי שיהיו ירצה אותם. אני עושה להם תהליך שמקצר מהם את התמונת האלה".

מאיפה כל התעצובים האלה?

"יש לי קטע של אספנות. מדליק אותי החפצים האלה שיש להם חיים, היסטוריה, ורק אותם באמצע הרחוב ואני עוצר את האותם באמצע הלילה ומעמידם ברבים לבנאוי. אשתי חושבת שאני מפגיר. אחרי שהם מגיעים לסטודיו אני מנסה לשמור על סדר אבל זה מתפרס. אני קורא להם שלב המינגלינג. ואז נוצר חיך בין כמה ברבים וזה המפץ הגדול".

בעבודות אתה לועג לעצמך?

"אני חושב שאני מנסה להתמודד עם הדבר הזה, אבל זה כן שהוא מנותח. זה כן אישיותו סירוף, איד שרד שיגועו, מה שאנחנו חיים בתוכו. נראה לי שאני מנסה להגיד לאנשים – תפתחו את העיניים. אני אני אצליח לגרום לכמה אנשים לפתוח את העיניים, זו מטרה נעלה מבחינתי".

דיברת על ההתרחקות מהמעגל החיצוני ועל הניסיון להתברר לעצמך, אבל למרות זאת חשוב לך להראות את הרגשות של העבודה שלך למעגל החיצוני – להפגיר?

"אתה נוגע בביקורת שאני יושב עליהן שנים. המס' קנה שהנתיקת אליה ער עכשיו היא שזה בסדר. כלומר, אתה יוצר מסדר ורצפה שאנשים יראו. יותר מזה, אני יוצר גם שיקנו את המערכת שלי. גם זה בסדר, כי אני יוצר שחי מתוך המערכת הזו. זה מה שאני עושה, אני יושב, ויש מישור בו כבר השני של זה – הלכות אבל יש אישיות מפר, שבו אני נשאר נאמן לעצמי. המרות נמצאת בעבודה, אבל אני כן יכול להנגיש אותה באופן שמביא בחשבון את הצופה".

המוח בחורות, עדיין ריק לי בפנים".

עם התובנות האלה הלך ללמוד חוקאי מינהל עם קים. "יש המיד משוק כזה", הוא מספר, "אתה מגיע לתבונה אבל בדרך כלל חוזר לתלם שלך. או את' התה עם האחר ממספר ברחבי קובנימט. למרות פסיכולוגיה וגידול באוניברסיטה הפתוחה, וכתיבו השלישי הלבתי למדינה".

במדינה לאמנת בבוה כרל אנגם השלים את ארבע שנות הלימוד, אבל לא תמיד רגיש בבית. "בית ספר, כמה שהוא יכול לתרום לך, באותה מידה הוא יכול לקלקל לך", הוא אומר. "זה ארבע שנים שהן סוג של מבחן לנחישות ולאמונה שלך בעצמך, לבי דוק את המנטר שלך, כי הם רי מנסים לכופף אותך. כל מסגרת מנסה לעשות ממך אישיות מוצר. לקח לי שנה שנתיים להתאושש ולהבין את זה".

את הפרספקטיבה קיבל בטויל להודו, עם נחשף לראשונה לזיוף של תרבות המערב. "מזחיק אותי למשל שיש עכשיו בעולם טרנד של אוכל אורי נגי וטרי שמוכן במקום, ואנחנו מורבים על קרטה וחושבים שאנחנו מפותחים", הוא אומר. "כשהייתי בדרו, בכפרים, הבינו לי אוכל אורגני וטרי במקום, מחקלאות מקומית. אתה חושב לעצמך – אם הייתי במקור היו עושים לי את זה באריזה הייתי משלם על זה תוך".

המעגל הבלתי נמנע החודר אותו מהודו כל הדרך חורה לבית ברל, עם העלה ב 2011 תערוכה במסגרת

המספטים של עצמו. "יש לי תרשים ורימה בראש", הוא מודה במהלך הראיון, "אני פשוט מתקשה לע' קוב אחריי. אולם הבלבול הזה נעלם, או לפחות הופך למרחיב, כשמימיים ביקורת האמנת שהוא מוציא תחת ידיו".

פחות כועס

אנחנו נגשים בסטודיו שלו, הנמצא בקומה התי' חזונה של בית הוריו בלב שכונה הרדית בבני ברק כפינת הסטודיו עומת מערה, ואולי רחם או בנן של לווייתן, שלרופנותיה מוצמדים עצמיות שבורים ואיברים קצורים של בוהם. מסביב מוריים כלי עבר הרבים – מספרים, שופין, מכרסות צבע, מחמולים ואפילו וברטור שהוצמד אל הקיר בוורת מרשימה של 90 מעלות. הכלבה קלואי משוטטת בין כל אלה בשלווה.

ולאיש (36) בני"ם חולצה קרועה, עגיל עץ נעוץ באוזנו, פותח כבקוק בירה. "זה הבית שבו נולדתי", הוא מחייך. "אני לא גר פה כבר הרבה שנים, אבל סוג של נחשתן חורה לסטודיו. איכשהו יצא שאני עובר פה כבר ארבעה חודשים על התערוכה. יש לי אבא עם דריים מרדומות, בן 23. הוא עוזר לי ואני מקבל גם סוג של זמן איכות איתו. הסטודיו, אנב, שישם בעבר בבית המלאכה של האב. אני משתמש באותם בלי עבודה שהוא עבד איתם לפני 50 שנה", אומר ולאניס והנה נסגרו לו עזר מעגל.

הוא מצויר מגיל אפס. "בגיל עשר כבר היה צויר שלי תלוי במזוויארן ישראל", הוא אומר, אבל המס' לול המקצועי שלו כחיים נעשה "כמו בכינון תר' מתנים". הוא התחיל מהפכת מסיבות והיה בעלים של כמה מועדונים מצליחים באזור השרון. "בגיל 23 הייתי בסטנדרט מאוד גבוה. היה לי הכול", הוא אומר, "אבל אני זוכר שאמיתי לאבא שלי שגם כשאני עושה מסיבה עם אלוף איש

על הזיוף של תרבות המערב, אליה נחשף בטויל בהודו: "יש עכשיו טרנד של אוכל אורגני וטרי שמוכן במקום. כשהייתי בהודו, בכפרים, הכינו לי אוכל אורגני מחקלאות מקומית. אתה חושב לעצמך – אם הייתי במקור היו עושים לי את זה באריזה הייתי משלם על זה תוך".

